

Poštnina plačana v gotovini.

Cena 2 din

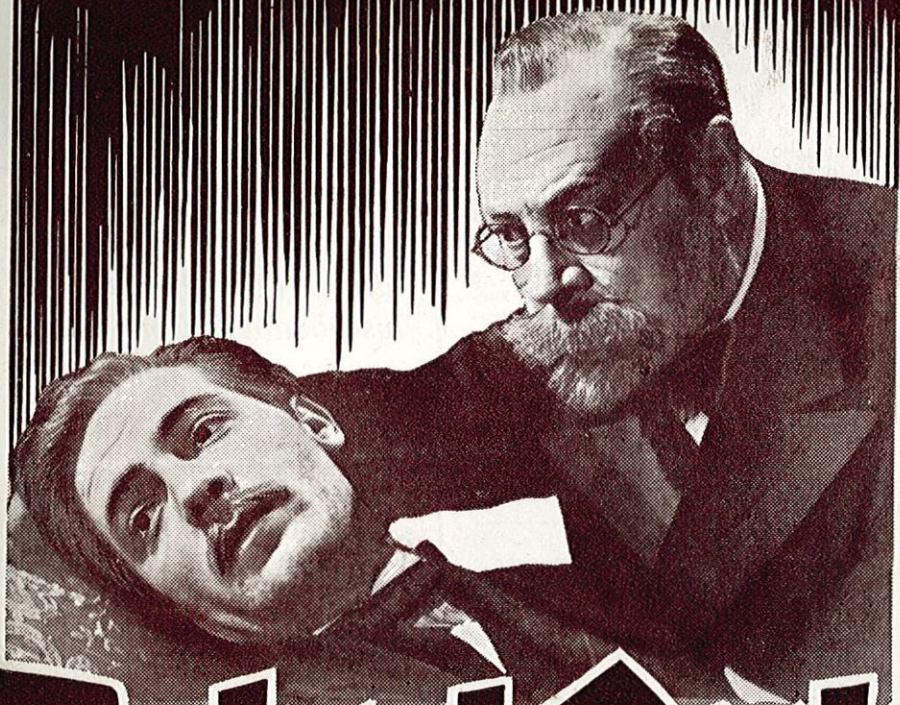
FILM

Leto I.

Ljubljana 1. decembra 1939

Št. 2.

EMIL JANNINGS

Robert Roth

Nekaj važnih nasvetov za dame

KAKO RAVNAŠ S SVILENIMI NOGAVICAMI?

Za nežno, rahlo tvorivo svilenih nogavic je treba prav take nege, ko za polt vsake dame. Ravnanje z nogavicami je sicer lažje, ker je za vse svilene nogavice enako.

Nove nogavice operite, preden jih obujete, po pranju postane tvorivo močnejše in odpornejše. Milo, s katerim perete, naj bo nežno in nevtravno, kakor za obraz. Nosite svilene nogavice le enkrat, torej le en dan in jih operite, čim jih sezujete. Mokre nogavice položite dobro ravnane v suho tkano, kjer se posuše. Tako vam jih ni treba likati. Male okvare zašijte še pred pranjem, sicer bo potem treba krpiti večje.

Za čim daljše ohranjenje svilenih nogavic je treba tudi pravilne nege nog in paznje na notranjost čevljev. Varčna ženska bo nosila za delo močnejše nogavice, ne sme ji biti žal truda, če se preobuje, da si varuje svilene nogavice. Pravilno čuvane svilene nogavice vzdrže prisenetljivo dolgo.

SVETLEČE USTNICE

Gotovo ste že zavidali svoji najboljši prijateljici, če je odbleskavala luč na njenih ustnicah in so bile vaše ob njih brez leska in kakor brezbarvne. Gotovo ste preskusili vse vrste črtal, kupili ste prav istega, kakor ga uporablja vaša prijateljica, toda vse zaman. To je bilo radi tega, ker ne poznate male zvižgače, ki pomaga vašemu črtalu do leska. Ko ste s skrbnim črtanjem ustnic gotovi, namažite ustnice na rahlo z dobro kremo in pustite nekaj časa, da se vleže v rdečilo. To je vsa tajna vaše prijateljice, ko se ji mično poigravajo odsevi luči na ustnicah...

DVOJNI PODBRADEK

Morda ste močni — nekoliko le, seveda — in je že dolgo vaša tiha želja, da bi se znebili dvojnega podbradka. Kljub skrbni vsakodnevni masaži in drugim sredstvom se vsako jutro znova jezite, ko stopite pred ogledalo. Toda, le mala preprosta zvižgača in znebili se boste svojega podbradka. Opazi se vam črta, ki loči podbradek. Dva centimetra na široko si nadevajte ruža, toda rahleje kakor ga rabite na licih. Čez še nekaj pudra in razveseljeni boste nad svojo spremenjeno podobo. Torej...

Londonski kritik A. B. Walkley je nekoč napisal sledečo najkrajšo kritiko in sicer o filmu z imenom »Strašna noč«. Kritika je obsegala le sledečo besedo:

»Res!«

Revija »Film« izhaja 1. in 15. dne v mesecu. Letna naročnina Din 40.—, polletna Din 20.— in se plačuje vnaprej. — Rokopisov uredništvo ne vrača; oglasi po ceniku. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Vegova ulica 6; čekovni račun št. 15.703; telefon št. 27-55. — Izdajatelj in odgovorni urednik Vladimir Kolman, Ljubljana, Vodmatska ulica 19. — Tiska tiskarna »Slovenija, d. z. o. z.«, (predstavnik Albert Kolman).

*3. številka revije izide
dne 15. decembra in bo
vsebovala zanimiv na-
gradni razpis.*

»FILM«, 1. DECEMBRA 1939

ŠT. 2.

Lil Dagover

Emil Jannings v filmu „Dr. Robert Koch“

Velefilm izrednega pomena

Kdo je bil dr. Robert Koch?

Pred 57. leti, dne 24. marca 1882, je imel dr. Robert Koch v berlinskem fiziološkem društvu predavanje s skromnim naslovom »O tuberkulozi«, v katerem je prvokrat javnosti razodel svoje velepomembno odkritje bacila jetike.

Skoro 60 let je preteklo od takrat in jetiko štejemo še vedno med najhujše in najtrdovratnejše morilke človeštva, čeprav se je umrljivost za to boleznijo z modernimi očuvalnimi in zdravitelnimi metodami precej zmanjšala. Veliko vprašanje pa je, če se bo medicini kdaj posrečilo jetiko popolnoma zatreti. Po Kochovi zaslugi sicer poznamo povzročitelja jetike in je boj proti nji zdaj lažji, kakor so ga imeli njegovi predniki, ki so se borili v temi, toda prerokovanja o popolni osvoboditvi človeštva od jetike so kljub temu zelo dvomljiva. A že to, kar se je doslej doseglo v boju proti jetiki, pomeni zmago dr. Roberta Kocha, ki jo občuti vse človeštvo.

Proti Kochu je stala ogromna množica nasprotnikov, toda ni se dal oplašiti in si je zastavil za življenjski cilj, najti povzročitelja jetike. Svoje iskanje, ki je odličen primer potrpežljivosti pravega znanstvenika, je opisal v svojem že omenjenem predavanju.

Prepričan, da je tuberkuloza parazitarne narave, je začel Koch slediti mikrobom v bolnih organizmih. Raziskoval je vsebino v bolnih pljučih izjedjenih kavernah, izpljunke jetičnikov, toda vse zaman.

Poskuse je nadaljeval s pomočjo barvnih raztopin, da bi se bolje videli obrisi medlih mikroskopskih slik. Ko je poskusil že nešteto barvnih raztopin, se mu je nenkrat pokazala slika: Na rjavem ozadju razdejanega tkiva je opazil drobne palčice temnomodre barve. Če so to bacili tuberkuloze, je sklepal Koch, potem se morajo najti v vseh bolnih delih. Zato je preiskal pod mikroskopom nešteto obolelih delov in glej, povsod je opazil iste temnomodre palčice. Toda to mu še ni zadostovalo, hotel se je prepričati, če v čisti kulturi vzgojeni bacili res morejo prenesti tuberkulozo, zakaj le to bi bil merodajen dokaz, da je jetika nalezljiva bolezen, ki jo zatrosijo bacili. Pripravil je umetno redišče in prenesel nanj košček obolelega dela. Vsak dan je hodil ogledovat in dolgo ni opazil nobene spremembe. Končno je deseti dan opazil na masi neke spremembe, zgrabil je mikroskop in res je ugledal milijone vitkih modrih palčic — bacili so se pomnožili tudi izven telesa. Z dobljeno kulturo je cepil štiri morske prašičke, v štirinajstih dneh so poginili in pri sekciji se je pokazala tuberkuloza notranjih organov.

Že na svojem prvem predavanju je Koch opisal odkritje bacila jetike in podal nekatere važne smernice za zatiranje te bolezni. Poglavitni vzrok za prenašanje te bolezni so izmečki jetičnih bolnikov — iz tega časa izvirajo tudi napisi v javnih lokalih, da je pljuvanje prepovedano.

Koch se ni zadovoljil samo z odkritjem bacila jetike, marveč je potem vse življenje sodeloval pri zatiranju jetike. S tem svojim delom si je pridobil neminljive zasluge, ki mu jih priznava ves svet.

Dr. Roberta Kocha bo utelesil odlični karakterni igralec Emil Jannings. Videli bomo borbo človeka, ki je postal eden velikih stebrov človeštva. Sam je bil, vse se je zgri-njalo proti njemu, a je vztrajal. Postal je veliki dobrotnik človeštva — zmagovalec smrti; njegovo življenje se razgrinja pred nami kot vzor življenja, ki bi naj ga živelo čim več ljudi. V filmu »Dr. Robert Koch« nastopijo v ostalih vlogah še: Werner Krauss, Theodor Loos, Jacob Tiedke in dr.

Kapitan nekega tovornega parnika je napisal v ladijski dnevnik sledečo ugotovitev: »Krmar je bil danes pijan.« Ko je bil ta mož spet trezen, je bil radi tega užaljen in razkačen. Sel je h kapitanu in ga prosil naj to neugodno zabeležbo črta, ker da ni bil nikoli prej pijan in tudi posledaj ne bo. Toda kapitan mu pravi: »V ladijski dnevnik pišemo samo čisto resnico.«

Cez nekaj časa je vodil ladijski dnevnik krmar. Takoj prvi dan je zapisal tole:

»Kapitan je bil danes trezen.«

V Coloradu, v štritisočetrskem gorovju Rocky Mountains, kjer stoji v vnožjih prastari drevesni orjaki, je na nekem samotnem kraju videti avtomat. Na bleščeče očiščeni ploščici je napis:

»Veliko presenečenje za 10 centov.«

Vsakdo, kdor zaide v to samoto, ne opusti prilike in vrže v avtomat rečeni novčič. Tedaj se pokaže iz avtomata nabit revolver in druga ploščica z napisom:

»Vrzite takoj uro in denarnico v odprtino zgoraj, ali pa se v petih minutah sprožim.«

*

*

Iz filma „Škandal v Parizu“

Warner Bros

Carol Lombard in Fernand Gravey

Rossi, dve deklici do jutri zjutraj!

VODJA SNEMANJA ROLLAND VON ROSSI

Peter Ostermayer si je za svoj film »Kralj planink«, po romanu Ludwiga Ganghoferja izbral pravo živo ozadje, namreč Tirolsko. Saj je Patscherkofel, Hafelekar in Wilder Kaiser za vsakogar najlepši in najmogočnejši vtis, ki ga je doživel.

Da je bil vodja snemanja pri tem filmu Rolland von Rossi, ne bo presenetilo nikogar. Prvič je Rossi rojen Tirolec, drugič pa pozna vse radosti in težave snemanja v gorah bolj ko kdo drugi, tretjič pa je že star sodelavec Ostermayerjevega štaba.

Rossi, največkrat klican s svojim vzdevkom »Rolli« (samo pomislite, kolikokrat je vodja snemanja klican v enem dnevu!) je pravi tič. Star filmski kavelj je prestal že prenekatero snemalno bitko in častno nosi njihove spomine na svoji koži. Ko je bil pred kakimi šestnajstimi leti na mednarodnih skakalnih tekmah v Interlaknu, mu je Luis Trenker brzojavil, naj mu pomaga pri snemanju filma »Klic severa«. Rossi je takrat v rojstnem mestu Innsbrucku študiral medicino in bil med najboljšimi nemškimi alpinisti in smučarji, toda za film in kino ni imel nobenega zanimanja. Odtlej pa se mu je življenje zasukalo precej drugače, kakor si ga je skraja zamišljal; vendar mu ni prav nič žal za opuščenim študijem.

»Kdor s filmom začne, z njim tudijenja,« pravi Rossi. »To sem ročno spoznal, ko sem menil, le tako včasih sodelovati pri filmu.« Kot pomožni režiser, operater, igralec

in osvetljevalec je delal šest let v Nemčiji, Svici, Srbiji in Črni gori, na Danskem in v Italiji. Na Nordwand pri Innsbrucku je bil priča, ko je Karl Hartl ob neki razstrelbi za film »Gore v plamenih« izgubil oko. Ponoči, v megli in strahotnem mrazu ga je spraval v dolino k zdravniku, ko se ni smelo zamuditi niti minute. Pri snemanju nekega drugega filma je sam staknil pet kil težak kamen na glavo, ker se je naboj prekmalu užgal. Še zdaj se mu pozna brazgotina pod lasmi.

»V zadnjem hipu sem se sklonil, in že so me morali krpati,« pripoveduje s svojo tirolščino. »Prvi pa je bil Wechselberger na vrsti, vso prst okrog sebe je dobil naravnost v obraz. Asistiriral sem, ko so ga šivali, saj sem bil medicinec.« — Drugič mu je razneslo magnezijevo baklo v rokah. »Vse acetilenke nam je upihnil zračni pritisk in prevrnil operaterja s težko kamero vred, tako močan je bil v tesni Trimmelbachschlucht pri Interlaknu... Zdaj pa čakam še na tretje, da bom imel vsaj kaj pokazati...«

Ure in ure bi mogel Rossi pripovedovati o svojih doživetjih. Goreče si želi, da bi nekoč mogel zvrtni pravi ekspedicijski film. Tako preprosto; le s šotorom in spalno vrečo, a s tropo pravih kavljev, ki bi se upali pregrizti še čez takega hudiča. Dotlej pa bo Rossi opravljal svoje delo in skrbel za vse.

»Rossi, dve deklici do jutri zjutraj! Ob osmih morata biti tu,« se je slišalo in Rossi se je počel za uhljem... Ura je bila deset v noč in snemali so dva tisoč metrov visoko v gorah daleč od mesta in ljudi.

»Ob pol ene sem deklici imel. Nečakinji nekega znanca. Morali sta s postelje, vsema zaspanima sem obul gozjerice in ju odgnal v gore. Kar dobri sta bili v svojih vlogah.« se smehlja in se že nemirno premakne na stolu, kajti snemanje se mora nadaljevati. Sonce je spet posijalo...

Iz filma „Desperado“

JESSE JAMES 20 th C. F.

Igralec in režiser Willy Forst je osebno iskal in sestavljal balet za svoj novi film. Pri pregledu si je hotel ogledati noge baletk. Le oklevaje je neka dama pomaknila krilo nad koleno in pokazala levo nogo. Forst zamrmra:

»Hm, prav dobro...« In nato muzaj se: »Druga noga?« Baletka pa pravi sramežljivo:

»Ta je prav taka kakor leva.«

»Tako?« se začudi Forst in se obrne k svoji tajnici. »Zabeležite si to damo z dvema levina nogama.«

*

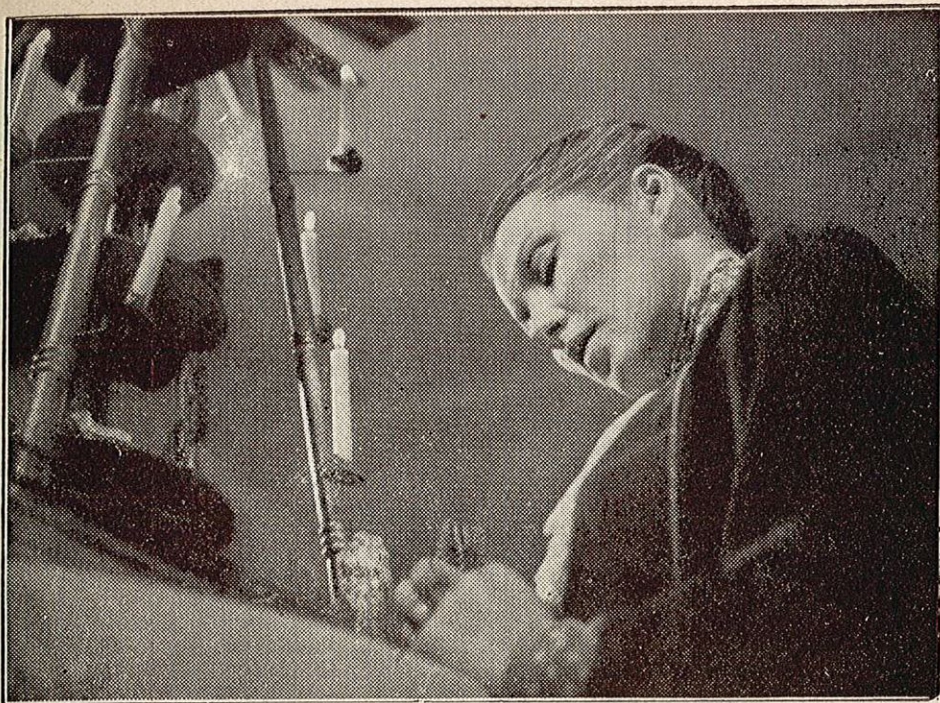
V Afriki so hoteli urejeni nekoliko drugače kakor v Evropi. Kakšen je tovrsten hotel v nekem malem mestu afriškega Konga, bo videti v novem Ufa-filmu »Kongo-ekspres«. Videti bo tudi, kako romantično učinkujejo zgradbe Ufinih arhitektov Webra in Koehna. Z dvorišča v hotelu vodijo namreč k vsaki sobi male stopnice.

Na balkonu pred eno teh izb stoji v filmu mož v beli platneni srajci in poje nežno pesem, spremljaje se s kitaro.

Zmerom lepše in lepše poje s strastnim glasom. Tedaj pa se odpro vrata in ljubka črnka stopi smehljaje se na plano. Na obrazu vasovalca se pojavi neznanško presenečenje in nič ne kaže, da bi mu bila vseh pojava te čudne gostje.

Kakor nam je zaupal šef produkcije Georg Witt, je veljala pesem neki povsem drugi ženi, ki naj bi bila v tej sobi (predstavlja jo Marianne Hoppe) in ne mladi zamorki.

Za prvim presenečenjem se pa skriva drugo — za gledalce... Mož s kitaro in temnim strastnim glasom je Willi Birgel. V tem filmu se bo prvič predstavil gledalcem tudi kot pevec.

Brigitte Horney v filmu »Ti in jaz«, ki ga je izdelala »Terra«.
Film bo kmalu na sporedu tudi pri nas.

Čudežno platno

S POTUJOČIM KINOM PO JUŽNI AMERIKI

Kaj početi, če se pari vsa Lima v neznanski vročini kakor v hudičevem kotlu, da se zde obrisi hiš v razžarjenem zraku kakor zrahljani ali otajani? V Limi je takrat dobro iti v kavarno, tam človek spozna vsake bire ljudi, in tako se je začelo tudi moje kinooperatersko delovanje. Predlog Mehmeda Harudža je bil nekaj zame. Le pogledal sem skozi motno okno na ulico, kjer so polmrtno tavalji izmučeni ljudje, potem sem potipal svojo denarnico, kjer je tičal poslednji sol, pa sem kratko prikimal. »Kdaj potujeva?« sem rekel.

Senor Mehmed Harudž je bil sin preroka, Turek iz Adrianopla, ki je kakor po čudežnem potu zašel sem v Južno Ameriko s svojim nenavadnim poklicem. Lastnik potujočega kina je potoval iz kraja v kraj, tu na koncu sveta in osrečeval črne, rjave in mešane ljudi s tem blagoslovom civilizacije. Njegov zadnji operater mu je tu v Limi zgorel s filmom vred, kar je bilo prav mogoče in je zato tudi govorila potreba po novem operaterju, za kar sem se zdel Turku takoj pripraven. Mislil je namreč, da sem mehanik in jaz sem ga pustil živeti v ti dobri veri.

Železniška postaja v višini 5300 m

Po neštevilnih skodelicah kave in še več cigaretah sva sklenila pogodbo. Zavezati sem se moral za najmanj šest mesecev v službo mehanika in operaterja. Zato sem bil deležen dvajsetih odstotkov čistega dobička. Turnejo sva začela najprej s potjo k rudnikom v Kordiljerih in potem vzdolž gorovja od vasi do vasi in spet nazaj do obale. Po dveh dneh sva se vkrcala v Limi na vlak, ki naju je privlekel v Oroya. Kakor čudežna, osvežujoča kopel je deloval sveži gorski zrak na naju. Železnica je najvišja na svetu. V dolgih ridah se vije proga vkreber, zmerom više v območje redkega zraka. Tu že nastopa ostrašljiva sarrocha, gorska bolezen. Vsakogar se prime, le stopnja je pri vsa-

kem drugačna. Povečanje srčnih utripov in omotica so prvi znaki, dostikrat nastopi tudi krvavenje iz ust in nosa. Uprava železnice skrbi za navodila potnikom. Malo gibanja, malo govorjenja, nič kaditi! Nekaj važnežev, ki so pogumno vlekli svoje svalčice pred čudečimi se sopotniki, leži zdaj zgoraj pri postaji Tisla, pet tisoč tristo metrov visoko, a meter globoko pod zemljo. Mene je malo dajalo, pa le ne prehudo; ko pa sem na postaji stopil z vlaka, so mi jeli šklepetati zobje. Pod taistim soncem, ki naju je v Limi tako peklenško žgalo, sva zdaj neusmiljeno zmrzovala. Dvajset centimetrov snega je bilo! Po ti svojevrstni zimski pokrajini so se od vsepovsod po bregovih premikale trope lam, ki nosijo s še višje ležečih rudnikov rudo v Oroya.

Vabilo ljudi

V Oroya, velikem kraju z ogromnimi topilnicami in lastno elektrarno, je najel Mehmed veliko prazno skladišče za najino rabo. Zdaj se je začelo moje delo. Najprej sem zmazal velike plakate, ki so vabili k otvoritveni predstavi in obljubovali za prvo gala-predstavo najinteresantnejši film sezone »El Caballero Negro« (Črni jahač). Ko sem nabil in obesil nekaj teh plakatov na najvažnejših točkah tega kraja, sem se spravil na urejevanje najine »dvorane«. Senor Mehmed je poiskal mizarje, ki so postavili primitivne klopi. Zdaj pa so bile pripravljene lože za visoko živino iz Oroya. Nekje je Turek staknil nekaj polomljenih stolov in jih pokril z rdečim žametom, tako da so se jasno odražali od neoskoblanih desk za plebejce.

Ko so delavci še zbijali in ropotali okrog, sva postavila projektor, ki sem ga izkopal iz globine dveh velikih zabojev. To je bil stari Ernemannov, pa še raben aparat — seveda za nemi film. Iz drugega zaboja sem dobil veliko platno, ki sem ga napel na steni iz rebričaste pločevine, ki je obdajala prostor.

Iz filma »Angeli temnih obrazov«
A. Sheridan, Pat O'Brien in James Cagney

K članku „Obisk pri Lil Dagover“

Lil Dagover in Viktor Staal v »Alfa-filmu« »Po ovinku k sreči«

Pri uravnavanju ostrine me je šef uvedel v ravnanje s strojem, katerega sem moral vrteti z roko. Električna luč je služila le za obločnico, ker stroj ni bil opremljen z motorjem. Uravnanje obločnice in vdevanje filma sem naglo razumel.

Drage vstopnice

Vse, kar je kaj pomenilo v Oroya in imelo v žepu vsaj en sol, se je dolgo pred napovedanim časom drenjalo pred blagajno. Nastavila sva enotne cene, vsak sedež je stal en sol, in to je cena, ki bi pri nas odgnala vsakogar od kina, kajti sol ni dosti manj ko 50 din... Toda za ta željeni, tako redki užitek bi tam plačali še dvakrat toliko. Že čez pol ure sem moral zapreti blagajno, ker so pošle vse vstopnice in v kinu ni bilo več nobenega prostora. Razprodano! Vse je bilo zastopano: od zadnjega delavca do generalnega ravnatelja rudnika, ki je z enakimi tiči sedel seveda v loži. Ker je bil ta dan ravno sejem, se je nabralo tudi nekaj Indijancev s svojimiškimi obrabi lmk. V željnem pričakovanju so strmeli na še prazno platno. Orkester je sestojal iz velikega gramofona in mnogih plošč, ki so bile v potrebnem redu s potekom filma pripravljene ob aparatu.

Zdaj se je začelo. Na Turkovo znamenje sem pozvonil z velikim kravjim zvoncem, nakar je takoj utihnilo mrmrnanje, govorjenje in smejanje in nastala je mrtvaška tišina, ko sem ugasil luči v dvorani. Z desnico sem vrтел ročico, z levo pa uredil obločnico in v tem je začel na vso moč igrati gramofon. Svetel snop luči je planil po dvorani in naenkrat je nastalo na mrtvem platnu življenje. Ljudem se je zdelo, da tam zgoraj na steni ni platna, temveč se odpira okno k ostalemu svetu, ki se zdi spričo lastnega tako svojski in neverjeten.

Filmi z divjega zapada vlečejo...

Pravo dramo sva zvrtila veseloigro z Bustom Keatonom, ki je bil tačas v dobi nemega filma zelo priljubljen. Potem je začel »Črni jahač« svoje pogumno pustolovsko življenje. Njegova dejanja so spravila vse te brunne ljudi iz ravnotežja. Še

Warner Bros
Pat O'Brien

USODA RODBINE KRALJA VALČKA V FILMU

»Nesmrtni valček« s Paulom Hörbigerjem

Johann Strauss se je povzpел na vrhunce svoje slave v času biedermajerske romantike; ko je nastal oni stari Dunaj, katerega spominje Dunajčani še danes ljubosumno varujejo. Mesto ob modri Donavi te dobe je bilo znano kot kraj veselja, brezskrbnosti, lahkega življenja in lepih žensk. Seveda so bili tudi temni in mračni dnevi, a vse se je pozabljalo ob dobrem vinu, lepih Dunajčankah, ob glasbi Johanna Straussa v čarobnih valčkih.

Johann Strauss oče, zakrknjeni bohem, se ni brigal za ugovore svoje žene, ki si ga ni marala deliti s številnimi ljubavicami. Tudi se je na moč upiral, da bi se tudi njegovi sinovi posvetili glasbi. Z ženo sta se ločila in Johann Strauss je zapustil svoj srečni dom. Poslej je živel pri eni svojih ljubic, glasoviti kurtizani Emiliji, kjer je šest let pozneje, leto po revoluciji 1848., tudi umrl.

Še za življenja ga je zasenčil njegov sin Johann Strass, ki je skomponiral okrog. 500 valčkov in 16 operet. V čas, ko je najbolj blestela njegova zvezda, nas uvaja film »Nesmrtni valček«. Pokazal bo usodo slovite rodbine glasbenikov. Johanna Straussa očeta igra Paul Hörbiger.

Film tačas predvaja Kino Union v Ljubljani pod naslovom »Kralj valčka«. Verjetno ga bo čez nekaj časa videti tudi v ostalih krajih.

nekaj sem pozabil! Zraven Mehmeda je bil še mal boben, na katerem je improviziral streljanje, kadar so se na platnu pokazali revolverji, kar se je zgodilo zelo pogosto, kajti film je bil, kakor sem že omenil z divjega zapada. Ker vrtenja ročice še nisem bil prav vajen, me je od časa do časa zamenjal sam šef, jaz pa sem med tem časom improviziral strele na bobnu. Zgodilo se je včasih, da sem zamudil in počil šele takrat, ko je strelec že povedil kadečo se cev, ali pa sem sploh pozabil udariti, ko me je dejanje še neznanega filma prevzelo. Publika pa tega ni niti opazila, bila je odsotna z dušo in jezdila s Črnim jahačem čez brezkončno prerijsko, se borila z banditi in rešila z njim ljubko deklico iz goreče farme...

Tri dni je Črni jahač privabljal zmerom druge Oroyance. Potem sva spremenila program, seveda je bil novi, spet wild-west film. Kaj drugega bi tam niti ne vleklo. Po družabnih dramah tam nihče ne vprašuje, kvečjemu bi bila dobra kaka zelo razgibana ljubezenska zgodba. Zato je bil tudi najin program temu primeren. Imela sva tri filme z divjega zapada, en ljubavni film in štiri veseloigre.

Donosna kupčija...

Ko sva izčrpala ves program, sva odrinila naprej. Imela sva popoln uspeh. Skupni dohodek je znašal okrog 2000 sol, po odbitku vseh stroškov jih je še zmerom ostalo 1400, dvajset odstotkov: 220, skoro me je denar težil. Za dvanajst dni dovolj čeden zaslužek. Odrinila sva v Cerro de Pasco, potem po neštetihih krajih vrtela svoje filme, povsod s podobnim uspehom. S 15.000 soli v žepu sem stal čez leto dni v Limi in se pripravljaj na odhod v Evropo. Imel sem srečo, a najmanj sem mislil, da bom služil denar kot kinooperater in ne inženir kemije, za kar sem se izučil...

Luise Rainer

Warner Bros

Obisk pri Lil Dagover

Ob premieri filma »Po ovinku k sreči«.

Nekateri ljudje ne vedo ceniti sreče, ko jim je še naklonjena. Tako je bilo tudi z glasbenim založnikom Tomasom Brachtom. Baval se je z drugimi in ni pomislil, kako s tem izgublja ljubezen svoje žene. Ko ga je zapustila, je šele spoznal, da mu vsa ljubimkanja niso prav nič pomenila. A tudi za njo je bilo usodno sanjarjenje v dneh ajene osamlosti. Oba sta morala po težkih ovinkih iskati pot do nekdanje sreče...

To je v glavnih obrisih vsebina novega Ufa-filma »Po ovinku k sreči«, ki ga je ustvaril režiser Peter Buch.

*

Ob tekmovaliških Reichssportfelda v Berlinu je za drevjem na tihem vrtu dom Lil Dagover, kjer živi s svojim možem, šefom produkcije Georgom Wittom. Niti hiša, niti vrt nista nič posebnega. Gotovo bi si filmski arhitekt ob nalogi, postaviti dom filmske igralka, zamislil obsežno, pompozno stavbo. Tudi ljudje si radi utvarjajo, kako staneje filmska igralka, resnica pa je vsa drugačna.

Mirna, skoro preprosta arhitektura vile se obnavlja tudi v njeni notranjščini. To je stil, ki označuje značaj njene gospodinje. Prav nič zvezdniskega ni na nji. Ne prihaja z dolgo vlečko po razkošnih stopnicah, ko jo obiščemo. Ni narejenega ni na nji, nič preračunanega na učinek. Taka je, kakor je pač lepa žena, vendar ne lepota narejene lepote. Očarljiva, kakor jo poznamo s filmskega platna. Njen glas jo izžareva in njene oči, ki so gledale čudežno pokrajino njene daljne domovine Jave. Ta neizumetničenost bi morda presenetila ljudi, ki je ne poznajo drugače kakor s platna. Lil Dagover jo sama imenuje: Beg v preproščino.

»Če sem v filmu v vsem prisiljena slediti modi,« nam pove s svojim očarljivim smehljajem, »naj mi bo vsaj vmes dopuščeno živeti po svoje.« Lil Dagover je naravna. Preletimo vrsto filmov, v katerih nam je dala svojo umetnost, in spoznali bomo, da so bile vse žene, katere je imela udejeviti, nekoliko komplicirane. Prav zato, ker jih je podajala z enostavnim, nepretiranim oblikovanjem, jih je približala našim srcem z

FILMSKI MANUSKRIFT

20 th C. F.

ALEXANDER GRAHAM BELL

Pred nekaj leti je začel pisati ameriški filmski avtor Henry Glimf svoj prvi rokopis za zvočni film. Takrat je bil brez denarja, a danes ima že pol milijona v banki.

V njegovem filmu ni nastopal neznatni igralec, ki bi postal zvezdnik. Ni bilo vrste skrivnostnih umorov, ne pesmi o materi in otroku, ne zločinca, ki bi se spreobrnil radi kake device, tudi ne igralca, ki bi moral nastopiti, ko bi njegova ljubljenska umirala, ne generalnega ravnatelja, ki bi poročil svojo tajnico. Vendar je bil dober film.

Henry Glimf ima rokopis še zmerom na prodaj. Svojega pol milijona je namreč zaslužil z iznajdbo zelo praktičnega stroja za lupljenje krompirja.

*

Mednarodna filmska industrija porabi vsako uro okrog 50.000 m negativnega filma, a v promet ga da komaj eno petino.

*

V Nemčiji je okrog 5200 kinov, od tega 400 samo v Berlinu; 40 jih daje tudi dnevne predstave. Vsi berlinski kinji imajo 200.000 sedežev. Povprečno obišče berlinske kine 50 milijonov ljudi na leto, vse nemške kine 300 milijonov ljudi. Francozi obiskujejo kino dvakrat bolj ko Nemci, Angleži petkrat in Amerikanci sedemkrat bolj. Vendar so pokazale statistike, da več ko polovica ljudi v teh državah še nikoli ni bila v kinu.

vso zajemajočo silo. Pisatelji ji niso zmerom olajševali dela, obdali so ga ji s problemi in konfliktu in če smo videli v teh vlogah res ženo, je bila to velika tajnost njenega uspeha.

*

V salonu, kjer nas je Lil Dagover sprejela, visi njen pastelni portret in prav ko pastel se zdi njena umetnost: vse barve so spojene v enotni mogočni vtis. Lil Dagover ne ljubi ostrih prehodov. Čez like njene umetnosti zmerom slutimo rahlo tančico, zmerom so nekoliko zagonetni in nam vzbujajo domišljijo. Vendar ta velika žena ni nikako onostransko bitje. Nedavno smo jo srečali tam, kjer bi jo večina ljudi ne upala najti; namreč v baletni in akrobatski šoli. Za motnim steklom, ki je dajalo le senco postave, smo videli vežbanje odlične plesalke, in ko smo stopili v prostor, smo mogli pozdraviti baletko samo: Lil Dagover ...

*

Pogovorimo se še o novi vlogi, kjer sodeluje z Ewaldom Balslerjem.

»Zame je sodelovanje z režiserjem Buchom nekaj vzornega,« pravi. »Popolnoma me razume in sega v vse odtenke. Mnogokrat mi je, kakor bi ne igrala, temveč vse kar igram tudi sama doživljala.«

»Po ovinku k sreči« je film, ki je na tem, da postane tragedija, a se naposled vendar le srečno konča.

Ufa

Grete Weiser in Ernest Waldow v filmu »Sužnji zlata«

Lov za senzacijami . . .

Kinoreporterji sestavljajo zvočni tednik

Vsi operaterji američanskih podjetij za zvočne tednike morajo porabiti vsako pri-
ložnost za neopazno filmanje otrok pri igri, malih živali ali še tako neznatnih dogodkov,
da so le nenavadni. Ti posnetki tvorijo nekaka polnila v sestavi filmov, ali so porabljeni
za kratke samostojne prizore, ki naj krajšajo čas ali napravijo zgolj reklamne filme
zanimivejše. Ta naloga je bil dana kinoreporterjem na podlagi skrbnega proučevanja
podatkov tisočev strokovnjakov, najemnikov kinov, kinoobiskovalcev, lastnikov zastop-
stev, ki so izpričali, da se je v vseh kinih od San Franciska do New Yorka, od Tokia
do Sidneya in počez po Evropi — vselej oglasilo zadovoljno mrmranje, ko so se na
platnu pojavili igrajoči se otroci ali mične mlade živalice.

Poleg čistega veselja nad vsem, kar je mišno in še nedotaknjeno po robatem življenju,
pa je po izkušnji omenjenih tisočev strokovnjakov v ljudeh še nenasitna želja po sen-
zacijah, po katastrofah; po vsem, kar napreza živce do skrajnosti.

Tako so filmski reporterji stalno na lovu za takimi dogodki. Ni jim za zdravje, ne za
življenje; okus kinoobiskovalcev vsega sveta je neodoljiva zahteva. Narejene senzacije
danes v dobi zvočnega filma ne vlečejo več, kakor v časih nemega filma v znanih
Wild-West dramah in čudovitih dogodivščinah Hary Piela. Senzacije morajo biti pristne.
Neokrajšane in neolepšane se morajo zvrtni v zvočnem tedniku na platnu.

Kjer se kaj dogodi in kjerkoli na svetu je kinoreporter Paramount-Newsa ali Fox-
Newsa gotovo navzoč. In če je kdo kaj videl z lastnimi očmi, kar je drugim smrtnikom
zastrto, je bil to gotovo Newsov reporter. Za zvočne aparature in ročne avtomatske
kamere reporterjev ni nobenih prepovedi, nobenih razdalj in nobenih ovir. Kot edini
civilist sedi reporter na mornariških manevrih američanske zračne flote na krilu težkega
bombnika, med gluhim drdranjem strojníc, padanjem bomb in torpedov in snema. Čez
ledeno barijero Kordiljer, čez Niagarske slapove, viseč na krilu letala snema v časov-
nem snetku skoke s padali iz neposredne bližine in tudi v najkritičnejših trenutkih ne
izgublja živcev. Ne sme misliti, da je tik pred njim človek med življenjem in smrtjo,
ko pada v globlino, dokler se ne odpre padalo. Reporter mora misliti le na kamero, na
osvetlitev, žariščno razdaljo in okvir slike, ki se ima pokazati na platnu. Ko bi mislil
nase, kadar pade letalo v praznino v zraku ali ga premetava vihar — bi ne mogel
vrteti filma.

Ko se na letalskem mitingu ponesreči letalo, mora biti reporter brez občutka, z
iskalcem na očeh mora slediti padajočemu letalu, dokler se ne razbije, kajti Newsova
centrala zahteva točne snetke. Tisoči ljudi po vsem svetu ne bodo hoteli le čitati o
nesreči, hoteli jo bodo videti in doživeti in ne bo malo ljudi, ki bi hoteli med razbi-
tinami letala ugledati tudi iznakaženo, ožgano truplo pilota. Tudi med polnili zvočnega
tednika naj posredujejo močni dražljaji. Igrajoči se otroci in male živalice ne bodo v
vsem zadovoljile. Reporter mora v prerijo, da prestreže, stisnjen za deblo drevesa,
divjanje črede bivolov; stati mora tam z ojeklenelim scem. Postal je alpinist, pusto-
lovski mornar. To je težak poklic. V viharju, ko se zaganjajo valovi čez krov in je
vsak, kdor more, pobegnil v medkrovje, stoji privezan ob jamboru in filma zaganja-
joče se valovje. Potem je spet avtomobilist in se vozi vzporedno z dirkalnim avtom-
obilom s svojo kamero, kajti če bi stal na mestu, bi bilo v filmu videti radi silne brzine
dirkalnega voza le sivo razmazano črto. Ko se prevrne kak dirkalni stroj, plane vsa
množica gledalcev kvišku, toda Newsov reporter mora ohraniti mirne živce, skrbeti
mora, da ima pripravo za časovni snetek v redu in vrteti naprej. Neoseben, hladnokrven,
sam podoben stroju stoji potem spet pri zapreki na konjskih dirkah in snema; kako si
ljudje in živali razbijajo glave. Sledi divjanju plamenov, ki upepelijo mestno četrt v
Tokiu.

Artistične snetke zvrtni operater za polnila v tedniku, toda sneti jih mora v situa-
cijah da zadržujejo gledalci dih. Take, kakor jih ljudje vidijo v cirkusu ali varietetu,
so za film prav neoparabne. Človek, ki hodi po vrvi, napne svoje vrvi z nebotičnika na
nebotičnik in reporter, ki mu sledi s kamero v na vrvi obešenem primitivnem zaboju,
je v komaj manjši nevarnosti kot on sam. Skakalec s stolba se bo pognal z mostnega
loka 70 m globoko v Hudson in reporter bo gotovo visel kje na ogródju, kakor paček
ali muha. Ko sestavljajo delavci železno ogródje za zidove nebotičnika in delajo v omi-
tični višini, bo reporter hladnokrvno vrtel perspektivo iz višine dva in petdesetega nad-
stropja in spajanje železnih gred z zakovicami. Delavci se za to ne menijo, vajeni so in
zanje je delo še v toliki višini isto ko na tleh. To jim je poklic, toda reporter ni vajen.

Senzaciji, ki nastajajo v luči reflektorjev po filmskih ateliejih, ljudje ne cenijo več.
Tudi na katastrofe, ki se pojavljajo v dejanju filmov, gledajo popolnoma mirno. Danes
vedo ljudje, da je za vsako tako rečjo trik in v resnici ni bilo nobene nevarnosti za
oboževanega junaka filma. Zato zahtevajo pristnih, nepotvorjenih senzacij v zvočnem
tedniku, in News mora ustrezati, neglede na stroške, razdalje in tudi človeška življenja.

PONESREČENI TEHNIK VIKTOR STAAL

Pred ne prav dolgim časom se je pojavil na platnu mladosten ljubimec doslej popolnoma nepoznanega obraza. Film je imel naslov »Donogoo Tonka«, neznani obraz pa je bil last Viktorja Staala, in zdaj se pojavlja v zmerom novih vlogah in z najboljšim uspehom. Simpatičen, svež in nesentimentalen tip mladostnega junaka, s svojo neizčrpano naravnostjo; kakor ga je ustvaril ameriški film, je postal naglo popularen tudi pri nas. Viktorju Staalu je dan povrh igralske nadarjenosti in ljubeznive pojave — še poseben mik govorjenja na način, kakor je dunajski, čeprav se je kmalu izkazalo, da je podobno narečje v navadi tudi v Opavi, odkjer je Viktor Staal doma.

Očka Viktorja Staala so imeli prav posebne načrte s svojim paglavcem, postati bi moral tehnik in nekoč prevzeti očetovo podjetje. Radi čimprejšnjega trgovskega izoblikovanja svojih sposobnosti je moral najprej obiskovati trgovsko šolo v Opavi. Pol leta se je dal oblagati s katedrsko učenostjo, potem pa se je v pravem trenutku — kakor je pravil sam, — ko njegovi starši niso dovolj pazili, odtegnil njihovim načrtom v igralski uk in iz njega kmalu tudi v gledališče. Trdno ustanovljeni red mu je tam predpisoval še tri leta učenja, preden bi se mu pomnožili dohodki za tristo kron na leto. Učenje ni obsegalo le dramske, temveč tudi operno veščino, za kar je moral študirati tudi razne zborne itd. Tako se mu je kmalu zdelo lastno znanje tako obsežno, poviševanje dohodkov pa tako nepravilno počasno, da je po dveh letih napravil piko.

Tvegan je skok v negotovost, vendar mu je tveganje koristilo. Lepega dne se je pojavil rosní mladenič pri ravnatelju gledališča v Jabloncu in pogumno lagal, da je opravil predpisano triletno dobo. Res je bil takoj angažiran s primerno plačo. Srečna zvezda je spremljala njegovo pogumno dejstvovanje tudi na reichenberškem odru, odtam v dunajski Volkstheater in končno v Bialico na poljski meji. Tam ga je po neki predstavi ujel stari ravnatelj iz Opave in ga vprašal, če hoče spet na deske v Opavi. Vendar se je medtem usoda za Viktorja Staala že drugače pobrigala. Ljudje od Ufe so postali pozorni nanj in so si zagotovili njegovo sodelovanje. Po tolikih letih gledališča ga je seveda mikalo novo in vse drugačno področje filma. Odločilna je bila tudi možnost, dati svojo umetnost vse drugačnim množicam, kakor pa jih more zbrati gledališče. To je Viktorju Staalu tudi pripomoglo do resnične popularnosti in kar zdí se nam, da je znal dobro izrabiti to ugodnost.

»Očetu seveda še danes ne imponiram.« meni umetnik smehljaje, »čeprav z menoj ni več tako nezadovoljen, ko takrat ob ponesrečenem poskusu v trgovski šoli.«

*

Dovršena pojava Dovršene nogavice...

Žene, ki jim ob pojavi ni ničesar oporekati, žene z nevsiljivim čarom, ki ga daje popolna eleganca — žene najrazvrajenejšega okusa, nosijo ROGO-nogavice. Ni stvari, ki bi bila nežnejša in boljša od ROGO-nogavic. Lepe noge postanejo v njih še lepše, radi tega so ROGO-nogavice kakor ustvarjene za Vas.

Vzorne izdelovalnice, ki jih je videti v filmu »Ti in jaz«, skrbje za trajno eleganco in trpežnost. Ob Vašem prihodnjem nakupu izbirajte med najrazličnejšimi modnimi barvami in kakovostmi naše bogate zaloge.

ROGO

ROGO-TOVARNA, ROBERT GÖTZE,
OBERLUNGWITZ/Sa. (NEMČIJA)

E. G. BRAD

BEG Z MILIJONI

ROMAN

1. nadaljevanje.

Ko se je vrnil, je parnik že obstal, in potniki so hiteli čez mostiček na kopno. Truma ljudi, nosačev in voznikov, dolga vrsta avtomobilov...

Zaman se je oziral za zlatimi kodrčki pod koketno čepico. Ni je bilo več!

S svojim lahkim kovčkom, v katerem je bilo le še nekaj perila, brivski strojček, ščetka in krtačica za zobe, je stopal po širokem pločniku. Avtomobili so drveli mimo, v najrazličnejših jezikih govoreče občinstvo se je gnetlo ob njem navzgor in navzdol, — Jack pa je videl še vedno le njene zlate kodrčke ter je čul le njen glas: »Srečno, mister!«

II. Chicago Express

Prostrani peron N. C. E. (New-York-Chicago-Expressa) je bil natlačeno poln. Ljudje so gestikulirali, govorili menda vse jezike sveta, brzeli sem ter tja, se smejali, si brisali solze ter se poslavljali. Hrup, nervoznost, naglica vsepovsod. Nizki trikolesni vozički, naloženi z najrazličnejšimi zaboji, košarami, torbami in kovčki, so grmeli bo betonskem tlaku k obema, neskončno dolgima poštnima vozovoma, ki sta bila pripeta pred vlakom takoj za strojem. Proga Newyork-Chicago je bila kakor progi Newyork-Washington in Newyork-Boston električna, zato enotirna. Ves vlak je bil siv, osi in kolesa iz jekla, vse drugo iz aluminija. Reflektorji so metali svetlobo s stropa perona navzdol in naokoli, da je bilo svetlo kakor opoldne in razlivali valove žarkov tudi čez ploske strehe vagonov. Vodilni voz je sprejemal poslednji naboj elektrike iz akumulatorjev, v izolatorjih je brnelo, ob vsem vlaku je brenčala in kljuvala električna struja.

Velika žareča ura sredi perona je kazala že 11.24 — ob 11.25 je imel vlak odriniti. Tu je pritekel Jack. Preletel je z očmi vlak, iskal po vagonih, ki so bili že polni in nato skočil v poslednji voz. Jedva je položil svoj ročni kovček na poblazinjeni sedež, se je vlak zganil. Zaječalo je, zaškripalo, začulo se je kakor bi se nekaj ogromnega pililo, cvrčanje se je stopnjevalo hitro v visok, skozi mozeg in kosti leteč vik, a takoj je zopet vse odnehalo in utihnilo. Vlak je dirjal ali drsal, da ni bilo čutiti skoraj nikakega zgiba in se je zdelo, kakor bi jeklene sani drčale po magnetični plošči.

Jack je sedel, se našlonil in povetil utrujeno glavo. Napetost v poslednjih dneh ga je zdelala, bil je kakor ubit, izmozgan in do smrti upehan. Mrazilo ga je, pred očmi se mu je vrtelo in bolela ga je glava...

Zaman je prebegal in prevozil ves Newyork z Brooklynom vred, — obletal je razne posredovalnice in pisarne, — poiskal različne organizacije, — iskal po inseratih in uredništvih... nič, nič, nič... Se cestnih pometaçev imajo preveč.

Na tisoče delavcev je brez zaslužka, na tisoče delavskih družin je brez kruha. Mnogo tovarn dela le s polovico delavcev, nekaj tovarn pa popolnoma miruje. Najti bi mogel kvečjemu tako delo, pri katerem bi ne le ničesar ne zaslužil, nego bi moral še doplačevati. Teга pa ni hotel. Dovolj je poniževanja, dovolj muk in zatajevanja: zgodi se torej! —

Varljiva je bila tvoja luč Svoboda. Ne utehe, ne uspeha, sreče; mirne poti kvišku do raja ponosne zmage, — nego obup in sramoten konec so obetali tvoji žarki, ko sem zrl nate z »Lady Grace!« — Pridi torej, smrt, in potegni svoj črni zastor čez pozorišče, kjer imajo srečo le še, tepci in lopovi!

Na brooklynskem mostu je Jack razmišljal, naj se samo ustrelj ali pa hkrati strmoglavi doli v kalno vodovje. Čisto miren, skoraj mrzlo brezčuten je bil v tistem hipu; gledal je nase kakor na tujca in iskal zanj le še po ograji in stebrih prostorčka, kamor bi sedel in odkoder bi se po strelu skotalil v valove.

Tedaj pa se mu je zdelo, da zopet sliši glas, na katerega ni mislil že dva dni in da vidi spet čisto jasno pred sabo zlatolaso glavico, nežen, podolgast obrazek ter dvoje velikih ljubeznivih modrih oči.

»V Chicagu je prijetnejel — Ne, ne, v Newyorku bi ne hotela živeti. — O, v Chicagu — in naša vila — naš park je razkošno lep!«

Zdelo se mu je, da še vidi premikanje njenih ustnic in da še sliši njen nekoliko nizki, baržunasto mehki glas, vidi gračijozni naklon njene glave, njen sladki nasmeh... o, o, njeno slovo: »Srečno, mister!«

Kako srečen je bil v tistem hipu, — a zdaj?

Kaj ve taka deklica, kaj je življenje, kaj bridkost razočaranja, obup in samomorilne misli! In kaj ve, kaj mu je bil v tisti uri njen prijazen odgovor, njen nasmeh ter brezmiselno izgovorjena želja: »Srečno, mister!« —

Jack pa je zdaj že urno koračil po mostu... hrepenel... se togotil na ves svet skupaj ter na zlatolaso dekletce posebej... stiskal v pesti browning ter sikal: »Da, srečno, mister! Pojdite zdaj k vragu, za drugo rabo itak niste!« — In hitro se je okrenil po mostu...

Ničesar ni videl in slišal okoli sebe, — ko pa se je vzdramil iz zamišljenosti, se je začudil in je nehote obstal. Pred njim je stalo prekrasno kolodvorsko poslopje pennsylvanske železnice. Ves trg pred njim se je kopal v lučih obločnic in dolga vrsta gigantskih gladkih stebrov, noseča ostrešje, slično grškemu svetišču, se je bleščala kakor najlepši kararski marmor.

»Kolodvor! Pennsylvanska železnica!« je strmel Jack in buljil na občinstvo, ki je hitelo peš ali z avtomobili k ekspresnemu električnemu vlaku. »Kam hite? — K svoji sreči? — ali v svojo smrt, — k svojim dragim, ljubečim in ljubljenim, — ali pa bežite pogubi v naročje?«

In stopivši v poslopje je zagledal na ogromni deski napis glavnih postaj vlaka, ki je imel pravkar oditi. In nad temi imeni je čital: »Chicago-Express.«

»Zdajle se odpelje morda tudi ona — zlatolaska!« mu je šinilo bliskovito skozi možgane. »Še enkrat naj jo vidim! Še enkrat — poslednjič —! — Odpeljem se z njo, morda mi bo sreča mila, da prebijem še par ur v njeni družbi!«

Stekel je k blagajni in odštel poslednje dolarje za vozni listek do Chicago. »Zadnji ste!« je dejal blagajnik, ko je porinil nekaj drobiža z listkom vred pred Jacka. »Podvizajte se!«

Mehanično je spravil Jack denar v hlačni žep, vozni listek pa v telovnik ter stekel po dolgem hodniku, skozi razkošno čakalnico na peron. Preril se je skozi gnečo, se ozrl naglo po oknih vagonov, ne bi li kje ugledal svojo modrooko neznancko, a ker je ni bilo nikjer videti, je planil v zadnji voz.

»Norec sem!« si je dejal, ko se je premaknil vlak in po kratkih hipih že drvel kakor lastavica skozi zrak, jedva dotikaje se gladkega tira. »Popolnoma blazen, da. No, pa naj se završi komedija blazno, romantično!«

Čimrično se je še nasmehnil, se udobno iztegnil na svojem vrtljivem naslanjaču, se ozrl po sopotnikih, a videl je le še meglo. Vonj dehteče cigarete, ki je ugašala na pepelniku ondi na okrogli mahagonski mizi, mu je prijetno počtegetal nos... sluga v livreji je prišel z vrčem za čaj in s toasttabletami... a Jack je že dremal.

Vlak pa je letel kakor puščica... požiral kilometre in se utapljal v temi.

Jack je spal...

In spal je še vedno, ko je tam spredaj nekaj zagrmelo, zabobnelo, zavreščalo, ko je kakor iz zemlje bušilo ob vlak, ko se je voz opotekel in razletel kakor zdrobljen oreh.

Zbudil se je šele, ko ga je ostro speklo v roke in je udaril z glavo ob trd predmet. Takoj je izpustil zarečo stvar, ki se mu je zarezavala v dlani, a že v istem hipu se je prekotatil po železniškem nasipu ter nepremično obležal.

Tla so bila mehka in mokrotna. Jacku je bila prijetna ta osvežujoča vlaga, in naravnavišji ude v udobnejšo lego, je siloma odprl še vedno tope, zaspane oči. Videl je, da leži v gosti, visoki rosnii travi, ki obdaja njegovo glavo ter mu hladi čelo in lice. In iztegnil je pekoče dlani ter si jih hladil po rosnih bilkah. Opojno je dišalo po cvetočih rastlinah, tam gori pa se je bočilo nekaj, kakor zelo temno, napeto sukno brez gub... tu in tam se je zablislila na tem suknu srebrna točka... nočno zvezdnato nebo.

»Ah, vznak ležim na travniku!« se je spomnil in prestrašen sedel.

Zagledal je na nasipu prekotajlene in razbite vagonne, — nekateri so stali na glavi, — drugi so viseli z raztrganim bokom čez tir, — tretji so se popolnoma obrnili in moleli kolesa v zrak. Tam izza vodilnega vagona so švigali plameni in prasketali po poštnih vozovih, ki sta tvorila eno samo zmečkano gmoto. Vstajal je dim ter se leno vlekel ob nasipu in po travi.

In že je začul na desni in na levi ter pred seboj stokanje, ječanje, hropenje, kričanje in javkanje. Grozen, pretresujoč zbor najrazličnejših glasov je donel ob nasipu, glasovi bolečine, divjega odpora in obupne resignacije.

(Dalje prih.)

ZADNJI FILM POLE NEGRI »GRESNA NOČ«

Pola Negri ne bo več nastopala. Film »Grešna noč« je njen poslednji. Zadnjikrat bomo čuli njen melodični glas v pesmi domotožja...

Pola Negri je Poljakinja

S Svetislavom Petrovičem bo dala svojo umetnost v tem filmu. Kratka vsebina je sledeča:

Senca žalosti je lebdela nad detinstvom Gizele Brikman, izgubila je mater. Nekaj let je živela sama z očetom, a potem se je stari Brikman znova oženil z lepo Teso, črnolasko iz Južne Amerike. Gizela in Tesa sta se kmalu sprijateljili in vzljubili. Gizela se je posvečala sportu in na svoj prvi ples je odšla

Pola Negri

le na prigovarjanje svojega očeta. Tu se je spoznala s Fernandom, ki ga obožavajo vse žene in ki je vajen z lahkoto osvajati. Ko pa je kradoma poljubil Gizelo, mu je prilepila krepko zaušnico.

Brikman ima kupčijo s Fernandom in ga povabi k sebi na čaj. Tu se sestane s Teso, svojo prvo ljubeznijo, ki mu je je oviral Tesin oče, da je ni mogel vzeti za ženo. Tudi Tesi se budi spomini na domovino in na prvo, največjo ljubezen njenega življenja. Na vse pozablja, na moža in Gizelo in hoče s Fernandom. Gizela izve za to in se napoti k Fernandu, roteč ga, naj vzame njo, mesto Tese. Fernando spozna, da se hoče Gizela žrtvovati očetovi sreči, kar ga zelo pretrese.

Medtem javi radio nesrečo vlaka, s katerim se je vračal Brikman. Mnogo je mrtvih in ranjenih... Zdaj spozna Tesa, da so bila njena čustva le sladki spomini na prvo ljubezen... Ve, da pripada svojemu možu in Gizeli. Brikman se je vrnil in tedaj mu Tesa prizna, kaj je hotela napraviti. Noče ga prositi odpuščanja, ker misli, da ji mož tega ne more odpustiti. Toda Brikman jo razume in ko hoče Tesa oditi za vselej, ji to prepreči potrebna je njemu in Gizeli...

*

100 DOLARJEV ZA OTROŠKI JOK

Selly Bell Cox iz Los Angelesa v Kaliforniji je bila priznana otroška negovalka. Od jutra do noči ji je bilo v ušesih vekanje in vreščanje dojenčkov. Nazadnje si ni znala drugače pomagati in je začela oponašati otroški jok, kar je dojenčke tako začudilo, da so se na mah jenjali dreti. Kmalu je znala jok oponašati tako popolno, da ga ni bilo razločevati od otroškega. Kmalu je zvedel zanj nek filmski producent in jo takoj angažiral za sinhronizacijo filmov, kjer je potrebno otroško vreščanje. Tako prejema Mrs. Selly za vsak dan »dela« 100 dolarjev suhega denarja.

*

Dve o Adeli Sandrock

Adelo Sandrock, veliko karakterni igralko nemškega filma, ni nikoli zapustila dobra volja. Nekaj dni pred njeno smrtjo jo je vprašal zdravnik, kako se počuti.

»Gre, gre...« pravi Sandrockova in zdravnik jo prekine:

»Torej vam je boljše? Rekel sem, da bo šlo in gre.«

»Tedaj se oglasi pacientka:

»Seveda gre, samo to je, da gre h koncu.«

*

Lilian Harwey se je vrnila iz Amerike in je nekoč potožila Adeli Sandrock, da odkar je spet v Evropi, nima več pravega spanja. Tako se ji je prav to noč sanjalo, kako so jo pozrli ljudožrci.

Sandrockova pogleda do skrajnosti vitko Lilian in pravi: »Ljudožrci naj bodo kar veseli, da se vam je le sanjalo!«

*

Liechtenstein in San Marino sta državi brez kina. Če se prebivalstvu zahoče živih slik, mora čez mejo, kar ni težavno, ker sta obe državi med najmanjšimi na svetu.

*

Bucek sedi na obrežju in ribari. Mož pride mimo, postane in nazadnje vpraša:

»Ali ribarite?«

»Ne,« odgovori Bucek, »kanarčka učim plavati.«

NAGRADNA KRIŽANKA

1	2	3		4	5	6		7	8
9				10				11	
12				13					
14					15			16	
17		18					19		
20					21	22			23
					24				
27		30			25			26	
28	29			31					
		32					33		36
34						37			
	35					40	38		
		39							

Vodoravno: 1. film po romanu T. H., ki so ga pred leti predvajali tudi pri nas. 9. okrajšano moško ime. 10. ulje, tvor. 11. pritrilnica. 12. nemški vojskovodja v svetovni vojni. 14. veznik. 15. dva samoglasnika. 16. se oglašata neka žival. 17. posoda (tretji sklon množine). 19. vzklík. 20. krstno ime starejše filmske igralk. 21. prostor. 24. tuje ime za duhovna. 25. potrebuje umazan človek. 28. začimba. 31. priimek po neki vodni živali. 32. drugo imenovanje za padarja. 33. organ nekega čuta. 34. član rodbine. 35. oblika svojilnega zaimka. 39. ribič, ki ne lovi z mrežo. 40. ime graščaka, ki je po Dalmatini podpiral tisk slov. knjig.

Navpično: 1. dežela v Ameriki. 2. dnevnik, ki je izhajal v Trstu (pomeni tudi slovo). 3. tuj izraz za zvok. 4. član rodbine. 5. ime in priimek slov. pesalca, ki se je proslavil tudi v tujini. 6. latinska beseda iz papeškega blagoslova »mestu in svetcu«. 7. slovensko mesto v Italiji. 8. narodni ep pri severnjakih. 13. neka zdrava valuta. 18. kratica, pomeni kakor p. n.. 19. je človek, ki ga obmetavajo s snegom. 22. svod, lok. 23. ime filmske igralk. ki je doma z Jave. 26. junak Gotovčeve opere. 27. kratici imena prvega slov. hribolanca. 29. kratek opis nečesa. 30. nebesno telo. 31. duhovnik v nekem verstvu. 36. san. 37. mera v nekih pokrajinah Jugoslavije. 38. Odisejev prijatelj.

Za pravilno rešitev razpisujemo sledečo nagrado:

1. nagrada: celoletno brezplačno prejemanje revije;
2. nagrada: polletno brezplačno prejemanje revije;
3. nagrada: zanimiva slovenska knjiga.

Nadaljnih 10 nagrad tvorijo originalne fotografije filmskih igralk in igralc.

Izpolnjeno križanko je poslati v enem tednu po izidu revije na uredništvo, Ljubljana, Vegova ulica 6 in sicer v zalepljeni in zadostno frankirani kuverti. Nefrankirana pisma bo uredništvo zavržalo. Nagrajence določijo žreb.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKA

Veliko zanimanje, ki so ga pokazali naši prijatelji, naročniki in čitatelji za nagradno križanko v 1. številki revije nas je vzpodbudilo, kar so nam tudi nekateri čitatelji pred-

lagali, da objavimo drugo nagradno križanko. To pot bo za nagrado revija sama, kakor je videti iz razpisa.

Prejeli smo mnogo rešitev, toda le malo pravih. Zreb je izbral sledeče nagrajence: Sonja Nedić, Maribor, Ivan Hrast, tehn. uradnik, Jesenice, Franja Kobler, Ljubljana, Mestni trg 17; vsi prejmejo po en izvod romana Rudolfa Kresala: »Student Štefan«. Prvoimenovana prosimo, da nam javita svoj točen naslov, da jim nagrado takoj pošljemo.

Rešitev križanke:

Vodoravno: orel, vino, sol, I. C., rov, ak, plin, re, on, ana, sla, tod, kis, vi, la, kost, ar, ano, la, Ita, zima, enak.

Navpično: osat, tok, el, ilo, cin, Ir, nor, oven, at, snop, A. D., SK, mlin, as, plaz, Ani, om, vol, Isa, in, ata, trak.

IZ UREDNIŠTVA

Po izidu 1. številke revije nam je došlo nekaj dopisov, v katerih nam prijatelji, naročniki in čitatelji sporočajo svoje želje. Vsem bomo skušali po možnosti ustreči, vendar moramo nekatere, ki so si želeli vsebine, kakor jo najdejo v drugih listih — zavrniti s pripombo, da namerava uredništvo revije »Film« hoditi svoja pota in ne bo capljalo za nikomur. Skrbelo bo, da bo vsebina pestra in zanimiva, to pa brez porabljanja kakšnih senzacij ali podatkov, ki bi temeljili le na bujni domišljiji. Skoro vsi prijatelji so pa potožili, da se jim zdi cena revije previsoka. Sporočiti jim moramo, da bi jo navdve radi znižali, toda žal to ni mogoče, vsaj zaenkrat ne, dokler ne dosežemo primernega števila naročnikov. Čim cenejša revija, to je bil naš namen že z vsega početka in ne bomo ga pozabili. Posameznim prijateljem, ki so si želeli nekaterih slik v reviji, bomo v kratkem ustregli. Prosimo, pišite nam o vsem in priporočajte revijo svojim znancem in prijateljem, vzbujajte zanimanje; drug za drugega!

»Je bil kdo v vaši družini duševno bolan?« vpraša zdravnik pacienta. Ta premišljuje in že hoče vprašanje zanikati, ko se spomni:

»Pač, gospod doktor, — moja sestra, ki je odklonila snubca-milijonarja.«

*

»Včeraj sem bila s človekom, ki še z nobeno žensko ni imel ničesar opraviti,« pravi plesalka svoji prijateljici.

»No, tega bi rada videla!« se ji oglasi.

»Samo zdaj je žal že prepozno.«

Film o svilenih nogavicah

Foto Minerva-Te

Brigitte Horney v vlogi Anne Uhlig, soproge tovarnarja nogavic Johanna Uhliga, katerega igra Joachim Gottschalk v Terra-fimu »Ti in jaz« po romanu Eberharda Froweina. — Režija je Liebeneinerjeva.

Poštnina plačana v gotovini.

Cena 2 din

FILM

Leto I.

Ljubljana 15. decembra 1939

Št. 3.

Marika Röck

Ufa

